

10.10.16

יחסי עבודה

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות:

מסטר:ב'

בס"ד שנת לימודים: תשע"ז

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס:

הקניית ידע כללי בתחום דיני העבודה, הכרת משפט העבודה, מונחי יסוד ועקרונות בדיני עבודה, ניהול מו"מ תוך אירגוני תוך לימוד הספרות החוק ופסקי דין בנושא.

ב. **תוכן הקורס:** הרקע לחוקי העבודה, מי הוא עובד ומיהו מעביד, כללי ברירת הדין, חוקי המגן, סוגיות ביחסי עבודה, צווי הרחבה, והסכמי עבודה קיבוציים, שביתה והשבתה.

מהלך השיעורים: לימוד פרונטאלי בשילוב הצגת עבודות ותרגילים להמחשה והטמעה

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	היסטוריה של משפט העבודה בישראל	א. 1 א. 2	
2	מיהו עובד מעמד - עובד /מתלמד- /מתנדב / חייל בקבע / ושוטר	ב. 1-11 ג. 1-6	
3	המשך מיהו עובד - מיהו ה"מעביד": העסקה באמצעות חברות כח-אדם וקבלני משנה	ד. 1-13	
4	כללי ברירת הדין	ה. 1-15	

	ו. 1-3	הפררוגטיבה הניהולית והזכות לעבוד	5.
	ז. 1-4	מערכת בתי הדין לעבודה - סמכויות ומבנה	6.
	ח. 1-2	ארגוני עובדים וארגוני מעבידים	7.
	ט. 1-17	שביתות והשבתות	8.
	י. 1-6	צו הרחבה	9.
	יא. 1-4	חובת הייצוג ההוגן	10.
	יב. 1-12	חוזה העבודה האישי	11.
	יג. 1-2	פיצויים על הפרת חוזה	12.
	יד. 1-23	חוקי מגן, מעמד, ויתור והעדר תום לב	13.
	טו. 1-3	שכר מינימום	14.
	טז. 1-4	חופשה שנתית	15.
	יז. 1-22	שעות עבודה ומנוחה	16.
	יח. 1-8	הודעה מוקדמת	17.
	יט. א. 1-5 ב. 1-7 ג. 1-7	סיום יחסי עבודה -זכויות עובד אגב סיום יחסי עבודה. פיטורין והתפטרות שימוע	18.
	<u>כ. 1-17</u>	אכיפת עבודה אישית	19
	<u>כא. 1-13</u>	שוויון הזדמנויות בעבודה	20
	<u>כב. 1-7</u>	חקיקה ; איסור אפליה והבטחת שוויון הזדמנויות בעבודה	21
	<u>כג. 1-6</u>	הטרדה מינית	22.
	<u>כד. 1-10</u>	חופש העיסוק והגבלתו	23.
	<u>כה. 1-4</u>	הסדרים קיבוציים	24.
	<u>כו. 1-11</u>	חופש ההתארגנות	25.

	<u>כז. 1</u>	סימני היכר לזיהויה של התארגנות	26.
	<u>כח 1-6</u>	כלים לניהול מו"מ פרטי ארגוני – מו"מ קיבוצי	27.
	<u>כט. 1-6</u>	זכות או חופש ניהול משא ומתן	28.
	<u>ל. 1-4</u>	דו-ממדיות ההסכם הקיבוצי	29.
	<u>לא. 1-4</u>	משפט העבודה הפלילי	30.

ג. חובות הקורס:

חובות / דרישות / מטלות:

- א. נוכחות חובה בכל השיעורים .
- ב. קריאת החומר הביבליוגרפי .
- ג. בחינה בסוף השנה האקדמית על כל החומר הנלמד והביבליוגרפי (הבחינה מהווה 70% מהציון הסופי) .
- ד. פרזנטציה- על מאמר ו/או שני פסקי דין מתוך הסילבוס משקלה 30% .

מרכיבי הציון הסופי :

ציון עובר : 60 נקודות
 בחינה : 70%
 פרזנטציות : 30%
 השתתפות פעילה ונוכחות מלאה עד 10 נקודות בנוס כפוף לציון עובר

ה. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

1. בן ישראל, ר'. "גיל הפרישה במבחן השוויון : "פרישה ביולוגית או תפקודית?!", הפרקליט מג(3) 251.
2. בן ישראל, ר'. "פיטורין שלא כדין - תקפותם ונפקותם", עיוני משפט ז 345.
3. ברק, א'. "בית המשפט הגבוה לצדק ובית הדין לעבודה - הארה מנקודת מבטה של תורת המשפט", ספר בר ניב, 103, (1987).
4. גולדברג, מ'. "עובד" ו"מעביד" - תמונת מצב", עיוני משפט יז 19.
5. דוידוב-מוטולה, ס'. "דיני עבודה-סקירה והתפתחות", עיוני משפט כב (1) 175.
6. זמיר י', רדאי פ'. "על הזכות שלא להצטרף לארגון עובדים", משפטים כו 585.

7. לנדוי, מ'. "פיקוח בית המשפט העליון על בית הדין הארצי לעבודה - דיון נוסף, ספר משה לנדוי, כרך א', 123.

8. פינברג, נ'. "גמישות חוזית ביחסי עבודה", הפרקליט מ 422.

לא. משפט העבודה הפלילי

1. עש"מ 6737/02 מד"י נ' זקן, פ"ד נז(2) 312.

2. עש"מ 7113/02 מד"י נ' לוי, פ"ד נז(3) 817.

3. בג"צ 9723/01 לוי נ' מנהלת מחלקת תעשייה, פ"ד נז(2) 87.

4. עש"מ 6713/96 מד"י נ' בן אשר, פ"ד נב(1) 650.

חקיקה מרוכזת

1. חוק בית-הדין לעבודה, תשכ"ט - 1969

2. חוק חופשה שנתית, תשי"א - 1951

3. חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א - 1951

4. חוק הגנת השכר, תשי"ח - 1958 (לרבות תיקון מס' 20) התשס"ב - 2002

5. חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשס"ב - 2002

6. חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963

7. חוק שכר מינימום, תשמ"ז - 1987

8. חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח - 1988

9. חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו - 1996

10. חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח - 1998

11. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח - 1998

12. חוק הודעה מוקדמת לפיטורים והתפטרות, תשס"א - 2001

13. חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשנ"ו - 1996

14. חוק עבודת נשים התשי"ד - 1954.

15. תקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעביד), תשנ"ח - 1998.

16. חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), תשנ"א - 1991.

חקיקה כללית ;

1. חוק יסוד : חופש העיסוק
2. חוק יסוד : כבוד האדם וחירותו
3. חוק העונשין, תשל"ז-1977.
4. חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982.

ספרות משפט העבודה -

1. איל זמיר, "עובד או קבלן", כב משפטים (1992) 113
2. רות בן ישראל, "הנבחר ובעל התפקיד על פי דין – האמנם עובדים הם?" שנתון משפט העבודה (1991) 68
3. רות בן-ישראל, י. דיני עבודה בישראל, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה (2002).
4. רות בן ישראל, י. שוויון הזדמנויות ואיסור הפליה בעבודה, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה (1998).
5. גולדברג, מ'. חופש העיסוק והגבלתו, הוצאת סדן (1999).
6. ויסמן, מ'. דיני הפיטורים בישראל, הוצאת שנהב (2004).
7. כספי, א'. יחסי עבודה, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה (1998).
8. לובוצקי, י. חוזה העבודה וזכויות העובד, הוצאת ניצן, אוגדן, (2001).
9. לובוצקי, י. סדר הדין במשפט העבודה, הוצאת ניצן, אוגדן, (2000).
10. לובוצקי, י. סיום יחסי עבודה, הוצאת ניצן, אוגדן, (2004).

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

Srewart J. Schwab, The law and Economics Approach to Workplace Regulatio. In Government Regulation of the Employment Realationship. (Bruce E. Kaufman, Ed, 1997). 91-125

א. היסטוריה של משפט העבודה בישראל

1. רות בן ישראל, דיני עבודה, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה בעמ' 51-146
2. חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ס"ח 70
3. חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011

ב. התקשרויות לביצוע עבודה

מיהו עובד

1. דב"ע לא/ 3-27 עיריית נתניה- דוד בירגר, פד"ע ג, 177 עמודים 179-191
2. דנג"צ 4601/95 סרוסי חי יוסף נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח' פ"ד נב(4) 817,
3. ע"ע 300021/98 זאב טריינין- מיכה חריש, ניתן ביום 7.3.02, פד"ע לו 433
4. ע"ע 232/03 שמואל ליבוביץ נ' ימית שמירה אבטחה ושירותים בע"מ פדע- אור(לא)

פורסם (04) 416 (13)

5. בג"צ 5186/93 מור נ' בית הדין הארצי לעבודה ואנגל, פ"ד נ(4) 628
6. ע"ע 300274/96 שאול צדקא- מדינת ישראל- גלי צה"ל, פד"ע לו 625
7. ע"ב 003348/94 ציפורה בשן- מדינת ישראל- שירות התעסוקה
8. עע (ארצי) 300253/96 המועצה הדתית נתיבות נ' הרב בנימין כהן
9. עב (בי"ש) 4634/03 ויקטוריה מולדובנובה נ' יורי סלסרבסקי
10. פסק (תי"א) 1148/02 הסתדרות העובדים בכללית החדשה נ' אל-על נתיבי אויר לישראל

בע"מ

11. עע (ארצי) 1076/04 מדינת ישראל נ' אדם שוב ואח'
- ג. מעמד- עובד /מתלמד-/מתנדב / חייל בקבע / ושטר
1. עב' (חי) 4375/98 רינה גנטוס נ' הורייזן טורס בע"מ, עבודה אזורי, יג 802
2. ד"מ (ים) 1392/02 שירי עלוני נ' מסעדת שונקה וחב' טפו טפו בע"מ, עבודה אזורי יג 857.
3. ע"א 1403/01 סוהייר סרוגיי נ' המוסד לביטוח לאומי, עבודה ארצי לג(61) 45
4. ע"ע 1177/01 - זאב יהודה דובדבני נ' מדינת ישראל - משרד המשפטים, תק-אר 2003(3), 137.
5. עע 1247/01 ד"ר אניל גדרה נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 16.1.06
6. בג"צ 5770/05 נגה ויזל צוערת נ' מפכ"ל המשטרה, ניתן ביום 28.6.06

ד. מיהו ה"מעביד": העסקה באמצעות חברות כח-אדם וקבלני משנה

חוק העסקת עובדים על-ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996

1. דב"ע נב/3-142 חסן אלהרינאת – כפר רות, פד"ע כד 535
2. דב"ע נד/3-96 מ.ב. מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי בע"מ – עאבד ואח', פד"ע כט 151
3. עב (בי"ש) 1382/04 אבאיי טלאייה נ' אפדור בע"מ

4. ע"ע 1189/00 אילנה לוינגר – מדינת ישראל ואח', ניתן ביום 2.10.00 לא פורסם. נמצא

בפדעאור ובעבודה ועוד

5. דב"ע נז/ 3-54 מישל לנקרי – א.נ.ש. חברה להחזקת נכסים והשקעות בע"מ, פד"ע לו

361 (2000)

6. בג"צ 450/97 תנופה שרותי כוח אדם ואח' נ' שר העבודה והרווחה ואח', פ"ד נב (2) 433

7. עע (ארצי) 1400/02 עוזי חתן נ' המשרד לביטחון פנים

8. עב(תא) 911583/99 חני אבני-כהן נ' מדינת ישראל - הנהלת בתי המשפט, מיום ה-

29/07/01.

9. דנג"צ 4601/95 סרוסי חי יוסף נ' ביה"ד הארצי לעבודה ואח', פ"ד נב(4) 817.

10. בג"צ 6194/97 נקש נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מג(5) 433.

11. דב"ע נב/ 3-142 אל הרינאת נ' כפר רות, עבודה ארצי, כרך כה(2) 263.

12. ע"ע 300274/96 שאול צדקא נ' מדינת ישראל, גל"צ, פד"ע דו 625.

13. בג"צ 5163/93 שמואל מור נ' ביה"ד הארצי לעבודה ואח', פ"ד נ(4) 628.

ה. כללי ברירת הדין

1. דב"ע לה/ 1-4 רשות הנמלים – ברקת, פד"ע ז 425

2. דב"ע מב/ 3-121 מדינת ישראל – ניצן, פד"ע יד 255,

3. דב"ע מב/ 3-125 עיריית תל-אביב-יפו – ירוחם תבור, פד"ע יד 176

4. עס"ק 28/99 הסתדרות העובדים הכללית החדשה – בזק החברה הישראלית לתקשורת

5. דב"ע לג/ 3-12 איליה צ'בוטרו- אטלקה אברהם, פד"ע ד 173

6. דב"ע נז/ 3-79 הסוכנות היהודית לא"י נ' רוטנברג, פד"ע לב 37

7. דב"ע לח/ 3059 סילשי - דורון, פד"ע י 32

8. דב"ע לה/ 3-7 ראובן ושמעון - מדינת ישראל, פד"ע ז 120

9. דב"ע תשן/ 3-98 שושנה גולוד-עיריית רמת גן, פד"ע כב 251.

10. דב"ע נד/ 3-85 גולדפרב ואח' נ' התעשייה האוירית לישראל בע"מ, פ"ד כז 287

11. דב"ע נז/ 4-4 ההסתדרות הכללית - מוריה תל-אביב, תקדין ארצי, 96(4) 51

12. דב"ע שם/ 4-22 ההסתדרות הכללית – חברת א. אי. אל. ישראל בע"מ, פד"ע יב 239

13. בג"צ 239/83 מילפלדר ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח', פ"ד מא (2) 210

14. דב"ע מט/ 4-16 הוצאת עיתון "הארץ" - האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, פד"ע כ

15. עב (ת"א) 301470/99 מאיר נתן ואח' נ' מדינת ישראל, עבודה איזורי יב 218

1. הפרוגטיבה הניהולית והזכות לעבוד

1. ע"ע 359/99 לאה לוינ' נ' רשות השידור, פד"ע לו 400
2. ע"ע 1262/02 אליהו חלה נ' מדינת ישראל-משרד החינוך והתרבות, עבודה ארצי לג(30) 39

3. ע"ע 1417/02 שירותי בריאות כללית נ' ד"ר שמואל פרידלנד, פדע לט 8
4. סעש 8378-04-13 טל עוזר נגד אורט ישראל

ז. מערכת בתי הדין לעבודה - סמכויות ומבנה

1. בג"צ 7029/95 ההסתדרות הכללית נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד נא(2) 63.
2. בג"צ 1214/97 חלמיש נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד נג(2) 647.
3. בג"צ 525/84 נביל חטיב נ' ביה"ד הארצי לעבודה פ"ד מ(1) 673.
4. בג"צ 3134/93 י.א.ד אלקטרוניקה בעמוד נ' שרת העבודה, פ"ד מח(1) 296.

ח. ארגוני עובדים וארגוני מעבידים

1. דב"ע נה/ 4-30 עמית- מרכז השלטון המקומי, פד"ע כט 61.
2. דב"ע נב 31-4 ארגון המורים - מרכז ישיבות בני עקיבא, פד"ע כד 470.

ט. שביתות והשבתות

1. בג"צ 556/76 אלקו בע"מ נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד לא(2) 197.
2. ע"א 593/81 מפעלי רכב אשדוד נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מ(1) 673.
3. דב"ע נג/4-13 חברת תרכובות ברום בע"מ – ההסתדרות הכללית, פד"ע כו 187
4. בג"צ 1074/93 הי"מ ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מט(2) 485
5. סק (ארצי) 53/05 איגוד הבנקים בישראל ע"ר נ' הסתדרות העובדים הכללית החדשה, פד"ע מ 537 (2005)

6. דב"ע מא4-18 מועצת פועלי באר שבע ואח' – מפעלי ים המלח, פד"ע יד 225

7. [סעיפים 4, 5 ו-8 לאמנה הבין-לאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות משנת 1966](#)

תדפיס פלדמן CONVENTIONS

8. [סעיף 6 לצ'רטור הסוציאלי האירופי](#) תדפיס פלדמן CONVENTIONS

9. סימנים ג', ח' ו-י' לאמנת ארגון העבודה הבינלאומי בדבר חופש ההתאגדות והזכות להתארגן משנת 1949 (מס' 87) תדפיס פלדמן CONVENTIONS

10. [חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957](#)

11. [פקודת הנויקין \[נוסח חדש\]](#), סעיף 62

12. [חוק העסקת עובדים על-ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996](#), סעיף 16

13. [חוק העונשין, התשל"ז-1977](#), סעיף 160

14. חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011

15. בג"צ 8111/96 ההסתדרות הכללית – התעשייה האווירית לישראל בע"מ ואח', לא פורסם,

16. דב"ע 7/98-3 מנשה מועדים ואח' – משרד הביטחון – מדינת ישראל ואח' פד"ע לג 441

17. עס"ק 18/99 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' כור תעשיות בע"מ, פד"ע לד 510

18. ע"ע 1271/00 אמי מתום אדריכלים מהנדסים יועצים ומודדים בע"מ נ' חיים אברהם ואח', עבודה ארצי לג (78) 43

י. צו הרחבה

1. דב"ע שם/4-22 ההסתדרות הכללית ואח'-חב' אי.אי.אל ישראל בע"מ, פד"ע יב 239.

2. תב"ע מב 3/51 התאחדות התעשיינים בישראל-אסף פלסטיק לא פורסם

3. דב"ע נג/ 125-3 אלכס שרר נ' רהיטי דימור בע"מ, פד"ע כז 158

4. דב"ע נו/6-4 כפר הנופש של יגאל בע"מ – קרן הביטוח של פועלי הבנין, פד"ע ל 117

5. עע 324/05 אצילציוב ריבה נ' עמישב שירותים בע"מ, ניתן ביום 27.3.06

6. דב"ע נו/ 303-3 לשכת המסחר תל אביב- יפו. א.ד. אלקטרוניקה בע"מ, פד"ע ל 249

יא. חובת הייצוג ההוגן

1. בג"צ 76 / 410 גאי חרות נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לא (3) 124

2. דב"ע נב / 12-4 ההסתדרות הכללית ואיגוד קציני הים נ' צים, פד"ע כו 3

3. דב"ע נו/ 20-41 ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון נ' ההסתדרות הכללית, פד"ע לא 302, 310

4. דב"ע 98 / 205-3 שלמה אבני נ' ההסתדרות העובדים הכללית החדשה, פד"ע לד 361

יב. חוזה העבודה האישי

1. עסק (ארצי) 1019/04 אוניברסיטת בר אילן נ' ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוני' בר

אילן .

2. עע (ארצי) 440/03 התעשייה האווירית לישראל בע"מ נ' אמיר חרמוני

3. דב"ע מח/3-2 גנני — אמירים, מושב עובדים של צמחונים וטבעונים, פד"ע יט 419

4. דב"ע נד/3-86 יוחנן גולן - אי.אל. די. בע"מ, פד"ע כז 270

5. ע"ע 300353/97 מדינת ישראל - משה נהרי פד"ע לה 318 .

6. בג"צ 239/83 מילפלדר נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מא(2) 210.

7. בג"צ 562/95 מנור נ' עיריית חולון, פ"ד נא(1) 141.

8. חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשס"ב-2002
9. הצעת חוק חוזה עבודה, התשמ"ה-1985
10. חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, סעיפים 25, 26, 39
11. חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה) התשס"ב 2002
12. חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, סעיפים 19, 22, 30, 33.

יג. פיצויים על הפרת חוזה

1. דב"ע מז/3-154 מדמוני-המועצה המקומית נתיבות, פד"ע כ 144
2. עב' (חי) 2444/98 ד"ר יורם וולטר נ' איגוד ערים אזור השומרון, עבודה איזורי, טז, 602

יד. חוקי מגן, מעמד, ויתור והעדר תום לב

1. דב"ע מו\128-3 בנימין גדרון – מדינת ישראל, עבודה ועוד
2. דב"ע נב\29-3 עמי יפרח – פרזות חברה ממשלתית עירונית לשיכון, עבודה ועוד
3. דב"ע נד\3-77 פנינה רוטנברג-תדיראן בע"מ, פד"ע כז 454
4. דב"ע נה\145-3 מדינת ישראל, משרד השיכון – יעקב בוכריס (טרם פורסם)
5. דב"ע לג\3-12 איליה ציבורטרו – אטלקה אברהם, פד"ע ד 173
6. ע"ע 300256/98 אורי אייזיק – תה"ל-תכנון המים לישראל בע"מ, פד"ע לו 817
7. ע"ע 001218/02 Xue Bin ואח' - חברת א' דורי (פס"ד מיום 20/3/03) לא פורסם. נמצא

תקדין ובעבודה ועוד

8. דב"ע לה/9-59 ד"ר מיטראני נ' מד"י, פד"ע ז 302.
9. דב"ע לח/3-59 סלישי-דורון, פד"ע י' 32.
10. ע"ע 234/08 מועצה דתית מרום הגליל נ' הרב דוד אלבז (מיום 16.8.09)
11. בג"צ 1163/98 שדות נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד נה(4) 817
12. דב"ע לא/3-1 בראדון נ' ג'רד, פד"ע ב 121.
13. רע"פ 10687/02 הנדימו נ' מד"י, פ"ד נז(3)1.
14. דב"ע (ארצי) 3-237/97 עזרא שמואלי ואח' נ' מ"י – רשות השידור, פד"ע לו (2001) 577
15. דב"ע נה/3-145 מדינת ישראל-בוכריס, עבודה ארצי, ל(2) 67
16. דב"ע נז/3-56 צבי שפיר נ' נתיב ביצוע תעשייתי בע"מ, פד"ע לב 241.
17. ע"ע 300064/96 פלאי קרני נ' איתן אביבי, עבודה ארצי לג (99) 24
18. ע"ע 300021/98 זאב טריינין נ' מפלגת העבודה, פד"ע לו 433
19. ע"ע 300267/98 טויטו נ' מ.ש.ב. הנדסת קרור למזוג אויר, פד"ע לו 354

20. ע"ע 133/99 רפיק נ' מתכת סדום, עבודה ארצי לג (28) 36
21. בג"צ 123/81 אלקטרה נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד לו(1) 423.
22. עב"ל 201056/96 יהלום נ' המוסד לבטוח לאומי, עבודה ארצי לג (74) 28
23. עב' (ת"א) 912331/99 אברהם בן שלמה נ' אברהם יצחק בע"מ, עבודה אזורי טז, 6

טו. שכר מינימום

חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987

1. ע"ע 1182/02 חיים קאזיס – תאופיק ארייט, ניתן ביום 10.11.02 פד"ע לה 394
2. עב' (ת"א) 300357/97 עינת כהן – טל מוסקוביץ ואח', ניתן ביום 13.3.00 לא פורסם.

נמצא בעבודה ועוד

3. עע (ארצי) 30113/98 ד.ג.מ.ב. אילת מסעדות בע"מ נ' ענבל מלכה

טז. חופשה שנתית

1. דב"ע לא/3-1 ישראל בראדון נ' שמחה גר'ד פד"ע ב 12
2. דב"ע שם/4-20 מעבדות טרבינוול בע"מ נ' מועצת פועלי אשדוד, פד"ע יב 85
3. ע"ע 300353/97 מדינת ישראל נ' משה נהרי, פד"ע לה 318
4. דב"ע 3-107 / 98, 3-131 ארבל H.P.H. - ואח' ארבל נ' H.P.H. PRODUCTS L.T.D , פד"ע לב 15

יז. שעות עבודה ומנוחה

1. חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951
2. דב"ע נב/3-242 אוריינט קולור בע"מ – מיכל ממון, פד"ע כה 544
3. לבנה פילוסוף – ב. שור ושות' מהנדסים ויועצים, פד"ע לג 49
4. עע (ארצי) 30113/98 ד.ג.מ.ב. אילת מסעדות בע"מ נ' ענבל מלכה
5. ע"ע 3000271/98 טפקו – מנחם טל, פד"ע לה 703
6. סק (ת"א) 1148/02 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ
7. דיון (ארצי) שן/3-84 מדינת ישראל נ' רון ראובן, פד"ע כב (1) 433
8. עפ (ארצי) 2/99 מדינת ישראל נ' קיבוץ צרעה (אגודה שיתופית), מיום ה-04/12/06.
9. דב"ע מט/2-7 מישל רבות נ' הורמון שירותי אחזה (אילת) בע"מ, פד"ע כא 117
10. דב"ע 8-14 / 97 מדינת ישראל נ' גוד נייט סנטר בע"מ ואח', פד"ע לג 221
11. ע"פ 1003/00 הנדימן נ' משרד העבודה והרווחה, פד"ע לה 262
12. רע"פ 10687/02 הנדימן עשה זאת בעצמך נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (3) 1
13. ע"ע 1113/02 יוהאנה טודוראנג'אן נ' מעיין משה, פדע לט 409
14. דב"ע נג/3-188 ABC ניוז נ' בנימין מור פד"ע כה 284

15. עב' (ת"א) לטר זמפירה נ' קפיטריית הגמנסיה העברית הרצליה בע"מ, עבודה איזורי, כרך יג

872

16. עב (י-ם) 1986/01 יצחק אסקנין נ' תנובה בע"מ, עבודה איזורי טו 784

17. ע"ע 175/03 עמישב בע"מ נ' חנן אלדד, תק-אר 2004 (4) 150

18. ע"ע 355/03 נדיר מחצבים בע"מ נ' אלי פחימה, עבודה ארצי לג (33) 52

19. עב(ת"א) 300109/98 יואב להב נ' אלפז מערכות אלקטראופטיות בע"מ, ניתן ביום 20.2.06

20. עע 405/05 אלבה סוריאנו נ' מרגרטה כלפון ניתן ביום 23.7.06

21. עב(י-ם) 3025/01 עו"ד זיויה כץ נ' עו"ד אגרון, ניתן ביום 23.8.06

22. עע BALOYO TERESITA 1333/04 נ' יוסף לוגסי, ניתן ביום 6.2.06

יח. הודעה מוקדמת

1. חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001

2. דב"ע נא/3-142 לוג'יק ב"ע – דיאנה סול, פד"ע כד 143, עמודים 147-152

3. דב"ע 300281/98 שלוח הראל חברה לביטוח נ' אלי דרור, עבודה ארצי כרך לג (83), 25

4. דב"ע מב / 3-18 ג. אורבך מהנדסים ויועצים נ' גלנצר, פד"ע יד 92

5. דב"ע נו/ 3-127 אוריינט קולור ייצור והפה 1989 בע"מ נ' פנחס מזרחי, עבודה ארצי

כרך לב (2) 5

6. ע"ע 199/99 אליהו תורגמן נ' חביב פד"ע לה 405

7. דב"ע 98 / 3-107, 3-131 ארבל H.P.H. - ואח' ארבל נ' L.T.D H.P.H. PRODUCTS

, פד"ע לב 15

8. ד"מ (ת"א) 4577/03 אנה בקשן נ' קשת ניקוי יבש בע"מ, עבודה איזורי, טז 608

יט. סיום יחסי עבודה - זכויות עובד אגב סיום יחסי עבודה

א. כללי

1. דב"ע מו/3-12 המכללה לטכנולוגיה ע"ש שנקר נ' אוסטפלד, פד"ע יז 35

2. דב"ע מב 3/74 גיל ורדי-עיריית נתניה, פד"ע יד 59

3. דב"ע מט/ 3-123 בנימין פנקס - ישקר בע"מ, פד"ע כא 343

4. ע"ע 300053/96 ניתאי נ' בית התפוצות ואח' פד"ע לז (7) 311

5. דב"ע שם/ 3-139 מועצת פועלי חיפה נ' ירחמיאל, פד"ע יב 366

ב. פיטורים והתפטרות

1. בג"צ 566/76 אלקו נ' בד"ע פ"ד לא (2) 202

2. דב"ע תש"ן/ 3-103 סימה אילוז נ' מדינת ישראל, פד"ע כב 69

3. ע"ע 1036/00 צוקרמן נ' עיריית נשר, עבודה ארצי לג(1)

4. עע 300271/98 טפקו - ייצור מערכות בקרת אנרגיה ומתנים לשמירת איכות הסביבה

בע"מ נ' מנחם טל 29.11.200

5. ע"ע 1354/01 גלית כהן נ' טרייד אין א.ר. בע"מ עבודה ארצי כרך לג(1)

6. ע"ע 10/03 גליה פיליפוביץ נ' סי.פי.אס מחשבים והנדסה בע"מ, עבודה ארצי לג (38) 53

7. ע"ע 1417/02 שירותי בריאות כללית נ' ד"ר שמואל פרידלנד, פדע לט 8

8. סעש 8378-04-13 טל עוזר נגד אורט ישראל

ג. שימוע

1. ע"ע 1465/02 בנימין משה נ' איגוד ערים לכבאות והצלה טבריה, תק-אר 2004(1), 141.

2. בג"ץ 8505/96 ד"ר ארנון בונה נ' בית הדין הארצי לעבודה, תק-על 98(2), 513.

3. בש"א (חיפה) 580/04 מוניר חלבי נ' משרד העבודה והרווחה ואח', תק-עב 2004(2), 3850

4. עב' (תל-אביב-יפו) 302506/98 דר' גלפמן מרה נ' ש.ל.ה. - שירותים לבריאות השן בע"מ

ואח', תק-עב 2004(2), 3496.

5. ע"ע 375/99 375/99 החברה הכלכלית פיתוח כפר מנדא 1997 בע"מ נ' עבד אלחמיד ג'אבר,

פד"ע לה 245

6. ע"ע 359/99 לוינ' רשות השידור, פד"ע לו 400

7. ע"ע 1027/01 יוסי גוטרמן נ' המכללה האקדמית עמק יזרעאל, עבודה ארצי לג (68), 35

כ. אכיפת עבודה אישית

בג"צ 254/73 צרי נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח', פ"ד כה (1) 372

1. בג"צ 473/77 ההסתדרות הכללית נ' ביה"ד הארצי לעבודה וסלמאן סלמאן, פ"ד לב (1)

819

2. דב"ע מד / 4-19 ההסתדרות הכללית נ' אוניברסיטת תל אביב, פד"ע טו 260

3. ע"ע 300317/98 מרדכי מיטל נ' איגוד ערים לשירותים וטרינריים- גוש דן, עבודה ארצי

לג (38) 25

4. דב"ע נו/ 3-209 מפעלי תחנות בע"מ נ' ישראל יניב ואח', פד"ע לג(7) 289

5. ע"ע 375/99 375/99 החברה הכלכלית פיתוח כפר מנדא 1997 בע"מ נ' עבד אלחמיד ג'אבר, פד"ע

לה 245

6. ע"ע 300178/98 ביבס נ' שופרסל בע"מ, פד"ע לו 481

7. עב' (י-ם) 1752/03 רפאל רחמים נ' החברה לקידום ערבות הירדן בע"מ, עבודה איזורי,

טו 923

8. דב"ע מא/ 3-140 רות כהן נ' זאב זמיר, פד"ע יד 9.
9. דב"ע מח/3-22 טלמור אלקטרוניקה נ' שמואל יפה, פד"ע כ 106.
10. ע"ע 3211/00 ביה"ס התיכון אליאנס ת"א נ' יצחק צויזנר (מיום 27.6.01 - פורסם בנבו).
11. דב"ע ל/12-3 חברה לקונסטרוקציות ואינסטלציה כבדה בע"מ נגד נגריין יעקב ואח', פד"ע ב
- 12**
12. דב"ע נד/3-24 זיוה טור – מעשה אומן בע"מ, פד"ע כו 507
13. עס"ק 1008/00 הורן את ליבוביץ בע"מ - ההסתדרות הכללית, פד"ע לה 145
14. ע"ע 375/99 החברה הכלכלית פיתוח כפר מגדא (1977) בע"מ - עבד אלהאמיד ג'אבר ,
- פד"ע לה 245**
15. ע"ע 1027/01 ד"ר גוטרמן - המכללה האקדמית עמק יזרעאל (פס"ד מיום 7/1/03) פד"ע
- לה 448**
16. עע (ארצי) 300253/96 המועצה הדתית נתיבות נ' הרב בנימין כהן
17. חוק הסכמים קיבוציים (תיקון מספר 6), התשס"א-2000, סעיפים 33-יא.

כא. שוויון הזדמנויות בעבודה

1. דנ בג"צ 4773/97 אפרים רקנט נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד נד(5) 330.
2. בג"צ 4541/94 אליס מילר נ' שר הבטחון, פ"ד מט(4) 94.
3. בג"צ 6778/97 האגודה לזכויות האזרח נ' השר לבטחון פנים פ"ד נח(2) 358.
4. ע"ע 1633/04 אופטיקה דורון נ' מזל זכאי (מיום 6.6.06).
5. בג"צ 721/94 אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' דנילוביץ, פ"ד מח(5) 794.
6. דב"ע לג/3-25 ועד אנשי צוות דיילי אויר ואל-על – עדנה חזין, פד"ע ד 365
7. דב"ע נא/3-8 מדינת ישראל – גס טטנר ישראל בע"מ, פד"ע כד 65
8. דב"ע נח/3-159 מסדה ליטבק-עבאדי – א. רפאל ושות' עו"ד ואח', ניתן ביום 13.2.96 לא
- פורסם. נמצא בתקדין ובעבודה ועוד**
9. דב"ע נו/3-129 שרון פלוטקין – אחים אייזנברג, פד"ע לג 481
10. דנג"צ 4191/97 אפרים רקנט ואח' נ' בית הדין הארצי ואל-על, פ"ד נד(5) 330
11. עב (בי"ש) 6042/04 אחמד מונטילו נ' ישרוטל בע"מ מלון רויאל ביץ אילת
12. עע (ארצי) 1414/01 מפעלי ים המלח בע"מ נ' משה ניסים
13. עע (ארצי) 1039/00 מדינת ישראל, משטרת ישראל נ' יהב מנחם, פד"ע לח 26 (2002).
14. נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה / [סעיף 18א](#) לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה

כב. חקיקה ; איסור אפליה והבטחת שוויון הזדמנויות בעבודה

1. חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988
2. חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו-1996
3. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, התשנ"ח-1998, פרקים א-ד
4. חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 15א
5. חוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951
6. חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954
7. חוק גיל פרישה שווה לעובדת ולעובד, תשס"ד-2004
8. חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011

כג. הטרדה מינית

1. חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998
2. דב"ע נו/293-3 פלונית - חברת אלמונית בע"מ ואח', פד"ע לא 209
3. עש"מ 6713/96 מדינת ישראל נ' זוהר בן-אשר, פ"ד נב(1) 650
4. עש"מ 2168/01 אליעזר חמני נ' נציבות שירות המדינה, פ"ד נה(5) 949
5. עש"מ 7113/02 מדינת ישראל - שחר לוי (פס"ד מיום 1/5/03) פ"ד נז(3) 817
6. עע (ארצי) 1567/04 עיריית ירושלים נ' רעות ברדה, מיום ה-03/07/06

כד. חופש העיסוק והגבלתו

1. בג"צ 1683/93 יבין פלסט בע"מ נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מז(4) 702.
2. בג"צ 450/97 תנופה שרותי כח אדם ואחזקות נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(2) 433.
3. ע"א 6601/96 AES Systemm Inc. נ' סער, פ"ד נד(3) 850.
4. ע"ע 164 /99 דן פרומר, צ'ק פוינט טכנולוגיות תוכנה בע"מ נ' רדגארד בע"מ, פד"ע לד 294
5. ע"ע 292/ 99 עדי עמיחי, ניו פארם דראג סטורס בע"מ נ' חברת יוסי גולדהמר בע"מ, סופר פארם (ישראל) בע"מ, פד"ע לה 2046. 6
6. עב (ת"א) 3252/03, בש"א 2331/03 קומסיטק שירותי מיחשוב (1999) בע"מ נ' אילן מזוז ואח', (טרם פורסם)
6. ע"ע 189/03 גירית בע"מ נ' מרדכי אביב ואח' עבודה ארצי לג (16) 43

7. בג"צ 5026/04 דיזיין 22- שארק דלוקס רהיטים בע"מ ואח' נ' רע"נ היתרי עבודה בשבת,

משרד התמ"ת ואח' פ"ד עב (64)

8. עע(ארצי) 15/99 אבנר ספקטור נ' דיירקס אינק, ניתן ביום 21.4.05

9. עב66/96 1906 גמאטרוניק תעשיות נ' גומא לקמן, ניתן ביום 19.9.06

כה. הסדרים קיבוציים

1. דב"ע לה/3-7 ראובן ושמעון – מדינת ישראל, פד"ע ז 120

2. דב"ע שם/4-2 מועצת פועלי נצרת – מדינת ישראל, פד"ע יב 182

3. דב"ע שם/4-11 ההסתדרות הכללית – לאוביט, פד"ע יב 169

4. רות בן ישראל, הסדרים קיבוציים, יב' עיוני משפט (1987) 457

כו. חופש ההתארגנות

1. אמנת ארגון העבודה הבינלאומי בדבר חופש ההתאגדות והזכות להתארגן משנת 1949

(מס' 87). תדפיס פלדמן CONVENTION

2. דב"ע 10/98-4 "דלק"-חברת הדלק הישראלית בע"מ – ההסתדרות הכללית, פד"ע לג

337, עמודים 358-362

3. בג"צ 789/78 אופק ואח' נ' שר הפנים, פ"ד לג עמודים 480-489

4. בג"צ 7029/95 הסתדרות העובדים החדשה נ' בית הדין הארצי לעבודה ועמית, פ"ד

נא(2) 63, עמודים 124-132, 161-164

5. דב"ע נה/4-28 ארגון עובדי המחקר – הסתדרות הכללית של העובדים בא"י, פד"ע לא

54

6. דב"ע נב/4-12 ההסתדרות הכללית ואיגוד קציני הים - צים, פד"ע כו 3, עמודים 12-25

7. דב"ע נו/3-303 לשכת המסחר תל-אביב-יפו – י.א.ד. אלקטרוניקה בע"מ, פד"ע ל 249,

8. עמודים 278-281

9. דיון (ארצי) לה/1-5 מרקוביץ ליאון ואח' נ' ארגון עובדי קופת חולים, פד"ע ו (1) 197.

10. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 סעיף 25

11. חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 סעיף 33ז

כז. סימני היכר לזיהויה של התארגנות

1. בג"צ 7029/95 הסתדרות העובדים החדשה נ' בית הדין הארצי לעבודה ועמית, פ"ד נא(2)

63, עמודים 105-124 ; 158-160

כת. כלים לניהול מו"מ פרטי ארגוני – מו"מ קיבוצי

1. רוג'ר פשר - וילאם יורי. סיכום חיובי (תרגום : נעמי כרמל), תל אביב, כיוונים, 1983
2. גלין א. דינמיקה של משא ומתן- מתיאוריה ליישום, רמות 1996
3. אלברשטיין, מיכל. תורת הגישור, ירושלים, מאגנס, 2007
4. דבע (ארצי) נו/4-6 כפר הנופש של יגאל נ' קרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבניין, פד"ע ל (97) 117 .

5. חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957

6. אמנת עבודה בינלאומית (מספר 98) בדבר הפעלת עקרונות הזכות להתארגן ולמיקוח

קולקטיבי, 1949 תדפיס פלדמן CONVENTIONS

כט. זכות או חופש ניהול משא ומתן

1. עס"ק 400005/98 ההסתדרות הכללית והוועד הארצי של עובדי מינהל ומשק בבתי החולים הממשלתיים נ' מדינת ישראל, פד"ע לה 103
2. דב"ע 4/98-10 "דלק"-חברת הדלק הישראלית בע"מ – הסתדרות הכללית, פד"ע לג 337
3. סק (חי) 63/04 הסתדרות המעו"ף נ' עיריית קרית אתא
4. דב"ע 7/98-3 מנשה מועדים נ' משרד הביטחון, פד"ע לג 441,
5. דב"ע מז/4-44 חיפה כימיקלים – ההסתדרות הכללית, פד"ע ל 216
6. דב"ע 97/96-41 תדירן קשר בע"מ ואח' נ' מועצת פועלי חולון ואח', פד"ע לב 306

ל. דו-ממדיות ההסכם הקיבוצי

1. דב"ע לא/4-1 בנק אוצר לחייל בע"מ – מרכז הסתדרות הפקידים ואח', פד"ע ב 260
2. דב"ע לד/4-3 מדינת ישראל – הסתדרות ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, פד"ע ה 195
3. דב"ע מד/4-19 ההסתדרות הכללית ואח' – אוניברסיטת תל-אביב, פד"ע טו 267
4. ע"ע 02 1339\ מאיר נתן ואחרים – מדינת ישראל, לא פורסם, ניתן למצוא בפדע-אור.

חומר מחייב למבחנים :

מחברת כיתה כולל חומר שהועבר ע"י הסטודנטים וכן פס"ד המופיעים בסילבוס